

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון ל"ט - פרשת האזינו תשפ"ה

יום ראשון מידה כנגד מידה

כל ההנהגה של הקב"ה עם הברואים היא ב'מידה כנגד מידה', כמו שיתרו אמר למשה רבינו אחרי ששמע על קריאת ים סוף: 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם', שהמצריים טבעו בים סוף 'מידה כנגד מידה' על מה שזרקו את התינוקות של בני ישראל ליאור.

על פי זה מסביר מרן 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן' את הפסוק בפרשה 'הם קנאוני בלא אל... ואני אקניאם בלא עם', ומקדים שיש רל"א שערים עליונים (231 שערים עליונים), שדרכם עובר כל השפע הטוב לעולם, אבל כנגד אותם רל"א שערים לטובה, יש גם רל"א שערים לרעה, שדרכם חלילה מושפעים הדברים הלא טובים.

ומי שמחליט אלו שערים ישפיעו עליו, זה הוא האדם בעצמו, כי 'במידה שאדם מודד - מודדים לו', אם הוא מקיים את התורה ושומר את המצוות, הוא מקבל את השפע הטוב מהשערים הטובים, שהם בחינת 'ענג', אבל אם חלילה לא שומר על התורה, הוא מקבל מהשערים שאינם טובים, שהם מתהפכים מאותיות 'ענג' לאותיות 'נגע' - אותן אותיות רק בסדר שונה.

וזה הפירוש בפסוק: 'הם קנאוני בלא אל', שבגלל שבני ישראל בחטאים שלהם כביכול הפכו את השם של הקב"ה מ'א-ל' ל'לא', כאילו אין חלילה בורא, לכן הם יענשו במידה כנגד מידה: 'ואני אקניאם בלא עם' אני יהפוך את מה שהיו נקראים 'עם א-ל' ל'לא עם'.

לפיכך עלינו להשתדל מאד בקיום התורה והמצוות, כדי שנקבל שפע משערי הרחמים מבחינת 'עונג'.

יום שני

עונש הגויים לעתיד לבוא

כאשר בני ישראל יצאו לגלות בין האומות, השכינה הקדושה גלתה איתם יחד.

בגלל הדבר הזה, שהשכינה גלתה אל תוך ארצות הגויים, יוצא שהאומות הללו מקבלות שפע גדול, מה שלא היה להן כאשר בני ישראל והשכינה היו בארץ ישראל ובבית המקדש.

אבל הגויים מתעלמים מזה, ולא שמים לב שכל השפע שמגיע אליהם הוא בזכות בני ישראל, ובמקום להודות לבני ישראל ולעזור להם, הם משעבדים אותם ומציקים להם בכל מיני גזירות.

ועל זה כתב מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', שעל הדבר הזה יהיה עיקר העונש של הגויים בגאולה העתידה, ולא על כל החטאים האחרים שהם חוטאים, כי הקב"ה שכל כך אוהב את בניו - את בני ישראל, 'ימחל' על הכבוד שלו, ויפרע מהם בדין דוקא ובעיקר על מה שעשו לבניו האהובים.

וכך מסביר את הפסוקים בפרשה שנאמרו על הגאולה העתידה ועל הנקמה בגויים:

'כי קרוב יום אידם' - שבאותו זמן שיגיע יום הדין על הגויים.

'וחש עתדת למו' - הקב"ה ימהר את פורענותו והעונש שיגיע אליהם.

וכל זה למה?

בגלל שאפילו 'כי ידין ה' עמו' -

אפילו שהקב"ה הוא זה ששלח את בני ישראל לגלות, עדיין זה היה כדי שיתכפרו החטאים שלהם, ולא בשביל לצער אותם סתם, ולכן 'ועל עבדיו יתנחם' - הוא יבדוק מה הגויים עשו לבנים שלו, 'פי יראה פי אַזלת יד' - ואם יראה שהקשו עליהם את הגלות הרבה יותר ממה שהיו צריכים. ולא רק האומות הללו שהציקו בפועל לבני ישראל, אלא גם 'ואפס עצור ועזוב' - הקב"ה לא ימצא שום אומה שמנעה בעד אומה אחרת להציק לבני ישראל, אלא כולם יחד השתתפו בשעבוד בני ישראל, ולכן כולם יענשו.

יום שלישי

גודלו של כח הדיבור

הדיבור הוא כח גדול מאד שניתן מן השמים, אבל אנחנו לא תמיד שמים לב אליו. קשה לנו להבין שהדיבור שלנו, שהוא רק דיבור ולא פעולה, יכול לעשות משהו, אבל האמת היא שיש כח גדול מאד לדיבור, והוא מעורר דברים גדולים למעלה.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מוסיף ודורש את הענין הזה בפסוק בפרשה שלנו:

'כי שם ה' אקרא הבו גודל לא-להינו' - על ידי הקריאה שלנו, באמצעות הדיבור שלנו, מעוררים דברים גדולים בשמים.

רבינו אף מוסיף ומביא ראיה נוספת לכח הדיבור, אותו ניתן להוכיח מהמלאכים, שכל השבח שהם משבחים את הקב"ה, הוא רק בדיבור, כמו שכתוב: 'וקרא אֵל אֵל וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת, וגם: 'וּתְשַׁאֲנִי רוּחַ וְאֶשְׁמַע אֶחָר קוֹל רַעַשׁ

קורן טללי ברכה

גְּדוּל, בְּרוּךְ פְּבֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ, כי כל עבודת המלאכים היא בדיבור.

וצריך לדעת, שכל השבח שהמלאכים משבחים את הקב"ה בשמים, מגיע מכח השבח שישראל משבחים את הקב"ה בארץ, כמו שאומרת הגמרא במסכת חולין: 'חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא יותר ממלאכי השרת... שאין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה, עד שיאמרו ישראל למטה', רואים מזה את גודל כח הדיבור שיש לבני ישראל.

וגם זה מרומז בפסוק **'כי שם ה' אקרא הנו גודל לא-להינו'**, 'הבו גודל לא-להינו' עם התיבות עולה בגימטריא **'הם המלאכים'** עם הכולל (191), שעל ידי שבני ישראל קוראים בשם ה' בעולם התחתון, המלאכים משבחים את הקב"ה בעולם העליון.

ולכן צריך להעריך ולהחשיב מאד את כח הדיבור, ולשמור את הפה מכל דיבור אסור.

יום רביעי

יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה

כל המעשים שאדם עושה בעולם, הם בשביל תיקון השכינה, שהיא ספירת המלכות, וכדי ליחד אותה עם הקב"ה, כמו שאומרים ב'לשם יחוד' שלפני עשיית מצוות 'לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה'.

ואם אדם באמת זוכה לתקן את השכינה, אז הוא זוכה שכל הדינים שעומדים עליו נמתקים ונהפכים לרחמים, וזוכה גם לרב טוב בגן עדן.

מין 'אביר יעקב' מביא בספרו 'מחשוף הלבן' (פרשת מסעי) מהזוהר הקדוש, שאחד מהשמות של ספירת המלכות היא **'זאת'**, והסיבה לכך היא שכאשר אנחנו אומרים את המילה 'זה', הכוונה שלה היא רק על

מה שאנחנו רואים בעיניים, וכאילו מצביעים על הדבר ואומרים 'זה', ואותו דבר צריך להיות לגבי השכינה, שאנחנו צריכים לזכור ולראות אותה כל הזמן מול העיניים, ולדאוג לתקן אותה.

על פי זה מסביר מרן 'אביר יעקב' את הפסוק בפרשה:

'לו חֲכַמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת יְבִינוּ לְאַחֲרֵיתָם' - משה רבינו מוכיח את בני ישראל ואומר להם: **'לו חכמו'** אם הייתם מתנהגים בחכמה.

'ישכילו זאת' - הייתם משכילים ומתבוננים ב'זאת', היא השכינה, ודואגים לתקן אותה.

ואז **'יבינו לאחרייתם'** - תהיה לכם אחרית טובה, ותזכו להמתקת הדינים, ולשכר הניצח בגן עדן.

אבל כשלא עושים כך, ושוכחים מהשכינה הקדושה, נענשים בעונשים חמורים, ועל אנשים כאלו אפשר להמליץ את הפסוק בתהילים: **'איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת'**, שהבער - הטיפש, והכסיל, לא מתבוננים ב'זאת'.

והסיבה שמשה רבינו הזהיר את בני ישראל דוקא עכשיו, לפני הכניסה לארץ ישראל, בגלל שארץ ישראל היא המקום העיקרי של השכינה, שהיא בחינת 'מלכות', ולכן בארץ ישראל צריך להקפיד מאד לתקן אותה.

יום חמישי

דיבור מיותר בשבת

הקב"ה נתן לנו מתנה מיוחדת: 'כח הדיבור'.

בעוונותינו אנחנו מסתכלים על הדיבור כדבר של מה בכך, ולא מייחסים לו חשיבות רבה, אבל ההסתכלות האמיתית צריכה להיות אחרת, כמו שאמר שלמה המלך

'שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו'. וכך גם הביא התנא במסכת אבות 'וכל המרבה בדברים מביא חטא'.

והמסקנא מכל זה, שכח הדיבור הוא גדול מאד, ופועל רבות בשמים, הן לטוב והן [חלילה] להפך.

מין 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' (בפרשת ויקהל) וגם בספרו 'גנזי המלך', מוסיף ומבאר בענין זה, שאמנם צריך להיזהר מדיבורים מיותרים בימות החול, אבל בהקפדה יתירה ומכופלת צריך להיזהר מהם ביום שבת קודש.

ואפילו אם נראה לנו שדיבור מיותר [אפילו אם הוא לא דיבור של איסור, חלילה], אלא רק דיבור מיותר, אין לו שום משמעות, אין זה כך, וכמו שכתוב בפרשה **'כי לא דבר ריק הוא מכם'**, שלא נחשוב שאין לדיבור שום משמעות, והוא כמו דבר 'ריק' מתוכן ומשמעות, אלא כמו שדורשים חז"ל 'אם ריק הוא - מכם הוא ריק', שבאמת לכל דיבור יש משמעות גדולה בשמים, ורק לנו, בגלל שאנחנו לא מתעמקים ומנסים להבין את עוצמת הדיבור, זה נראה כאילו הוא דבר ריק.

והראיה לזה, שלדיבור יש הרבה משמעות, אפשר להוכיח מהתורה והתפילה שלנו, שהם בסך הכל 'רק' דיבור, אבל הם בונים עולמות ועליהם העולם עומד.

ומזה ניתן להסיק, שכשם שהדיבור יכול לבנות עולמות, הוא יכול חלילה גם להפך: להחריב עולמות.

ולכן בשבת קודש צריך מאד להיזהר מדיבור מיותר, וכמו שדורשים חז"ל (שבת): על הפסוק 'ודבר דבר', 'שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול', כי כל דיבור מיותר פוגם בקדושת השבת.

